

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 10Csp/149/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418201962
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2019:8418201962.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu: R. právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 196,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 196,- eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % vo výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 28. 8. 2018 domáhal, aby súd žalovanému uložil povinnosť titulom primeraného finančného zadostučinenia zaplatiť mu sumu 196,- eur a nahradiť mu trovy konania.

2. Svoju žalobu odôvodňoval tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 4C/116/2015 v postavení spotrebiteľa domáhal sa určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov, pričom bol úspešný, pretože rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 15. 3. 2016 sp. zn. 4C/116/2015 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. 11. 2017 sp. zn. 23Co/194/2016 bolo žalobe vyhovené, a to z dôvodu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere na základe ktorej mal žalobca pri poskytnutej istine 200,- eur vrátiť žalovanému sumu 396,- eur neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Poukazujúc na § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 4 ods. 2 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa žalobca v žalobe tvrdil, že ako spotrebiteľ uplatňuje si satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv ktoré musel brániť v pôvodnom konaní. Tvrdiac, že primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň funkciu relutárnu žalobca uviedol, že hypotéza právnej normy je splnená, lebo je spotrebiteľom ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, preto požaduje primerané finančné zadostučinenie vo výške 196,- eur čo je rozdiel medzi poskytnutou sumou úveru (200,- eur) a sumou 396,- eur, ktorej zaplatenia sa od neho žalovaný domáhal napriek tomu, že poskytnutý úver bol bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na list žalovaného zo dňa 17. 8. 2015 označený ako - „Výzva na úhradu - varovanie“, v ktorom od neho žalovaný žiadal zaplatenie sumy 198,- eur, hoci mu už dovtedy zaplatil sumu 198,- eur.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil rozsudok Okresného súdu Kežmarok zo dňa 15. 3. 2016 sp. zn. 4C/116/2015 a rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. 11. 2017 sp. zn. 23Co/194/2016.

4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Uviedol, že primerané finančné zadostučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu a možno ho priznať len vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Žiadal tiež zohľadniť, že aj žalobca konal v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami a nemá k nim výhrady, ako aj to, že zmluvu uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Navyše žalobca so žalovaným uzatvoril v priebehu rokov 2003 až 2014 tri zmluvy o úvere, takže zmluvné dojednania mu boli známe.

5. Žalovaný tiež uviedol, že na právny vzťah medzi stranami sa aplikujú aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, čo je predpis lex generalis vo vzťahu k zákonu o ochrane spotrebiteľa, konkrétne ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Poukázal aj na článok 5 CSP, v zmysle ktorého zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Vytýkal žalobcovi, že neuviedol, že sám bol s plnením istiny dlhodobo v omeškaní, pričom doposiaľ stále neuhradil ani istinu poskytnutého úveru. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je podľa žalovaného dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen jeho deklaráciu. Opätovné sankcionovanie by bolo podľa žalovaného vzhľadom na predchádzajúce konanie neprimerane prísne. Primerané finančné zadostučinenie navyše predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy a nie náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo náhradu škody. Priznanie nároku by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak porušenie práva už nie je možné napraviť inak, čo nie je tento prípad.

6. V ďalšej časti písomného vyjadrenia k žalobe žalovaný uviedol, že účelom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007Z.z. je generálna prevencia, avšak inštitút primeraného finančného zadostučinenia nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedľujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti z existujúcich záväzkovo právnych vzťahov. Skutočnosť, že spotrebiteľ neprejavuje žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými dojednaniami a pochopiť ich obsah, nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Primerané finančné zadostučinenie má sankčnú funkciu a pokiaľ sa prizná aj subjektu správajúcemu sa ľahostajne, nemôže pozitívne preventívne pôsobiť, čo by spôsobilo ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal na vlastný úsudok.

7. Napokon sa žalovaný vyjadril aj k výške uplatneného nároku, ktorú považoval za neprimeranú a nespravodlivú, ide o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Tvrdil, že žalobca výšku odôvodňuje výškou dojednaného zmluvného úroku, ktorý nikdy neuhradil a nedošlo ani k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, naopak je to žalobca kto je v omeškaní s úhradou istiny, hoci primerané finančné zadostučinenie má slúžiť na kompenzáciu nemajetkovej ujmy.

8. Žalobca na vyjadrenie žalovaného písomne nereagoval.

9. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa žalovaný napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavil. Žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní s tým, že trvá na svojom predošlom vyjadrení a súhlasí, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti. V súlade s ust. § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preto súd rozhodol, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti žalovaného, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP.

10. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní na žalobe a jej dôvodoch v celom rozsahu trval. Poukázal na skutočnosti zrejme zo žaloby a k nej predložených dôkazov a tiež na skutočnosti zrejme zo základného konania o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. K námietke žalovaného, že nebola zaplatená ani istina úveru uviedol, že poukazuje na väčšinovú judikatúru Krajského súdu v Prešove z ktorej vyplýva, že je vecou žalovaného, či a ako uplatnil svoje nároky, nemá to žiaden vplyv na právo spotrebiteľa domáhať sa primeraného finančného zadostučinenia. K námietke žalovaného o nepreukázaní ujmy uviedol, že v zmysle aktuálnej právnej úpravy zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od roku 2013 nie je potrebný ani vznik ujmy, ani hrozba vzniku ujmy, preto aj táto obrana žalovaného je nedôvodná.

11. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a písomného vyjadrenia žalovaného k žalobe, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, a to rozsudkami Okresného súdu Kežmarok zo dňa 15. 3. 2016, č.k. 4C/116/2015-57 a Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. 11. 2017 č.k. 23Co/194/2016-78, obsahom výzvy žalovaného žalobcovi zo dňa 17. 8. 2015 označenej ako Výzva na úhradu - varovanie, obsahom žalobcom predložených poštových peňažných poukazov o vykonaných úhradách, keďže vykonanie žiadneho z týchto dôkazov nebolo žalovaným namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné a sám žalovaný žiadne dôkazy nenavrhoval, pričom zistil tento skutkový stav:

12. Z rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 15. 3. 2016, č.k. 4C/116/2015-57 súd zistil, že žalobca žalobou podanou na Okresnom súde Kežmarok dňa 15. 10. 2015 sa domáhal, aby súd určil, že úver poskytnutý mu na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX z 28. 5. 2014 uzavretej so žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. Súd jeho žalobe vyhovel, keď mal za preukázané, že na základe uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 200,- eur. Celkové náklady žalobcu spojené s týmto spotrebiteľským úverom uvedené v zmluve predstavovali 196,- eur a pozostávali z úrokov vo výške 39,15 % ročne, čo predstavuje sumu 78,30 eur a z tzv. administratívneho poplatku vo výške 117,70 eur, RPMN bola 98 %. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, a to údaje o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona), preto určil úver za bezúročný a bez poplatkov majúci za to, že žalobca mal naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

13. Proti vyššie uvedenému rozsudku podal žalovaný odvolanie o ktorom odvolací Krajský súd v Prešove rozhodol rozsudkom zo dňa 27. 11. 2017, č.k. 23Co/194/2016-78 tak, že napadnutý rozsudok potvrdil. Podľa názoru Krajského súdu v Prešove rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Stotožnil sa s názorom, že v zmluve nie je uvedené aká časť mesačnej splátky pripadá na istinu, aká časť na úroky a aká časť na administratívny poplatok, ako to vyžaduje § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, je preto správny záver súdu prvej inštancie že úver je bezúročný a bez poplatkov a správny je aj záver že existuje naliehavý právny záujem na takomto určení. Vyššie uvedené skutočnosti súd zistil zo žalobcom predloženej fotokópie rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 15. 3. 2016 č.k. 4C/116/2015-57 a rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. 11. 2017 č.k. 23Co/194/2016-78, ktorý právoplatnosť nadobudol dňa 3. 1. 2018.

14. Žalobca poukazujúc na vyššie uvedené súdne konanie a rozhodnutia a tvrdiac, že v predmetnom konaní úspešne na súde uplatnil porušenie svojho práva má za to, že sú naplnené zákonné podmienky pre priznanie mu primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom výšku požadovaného zadosťučinenia vyvodzuje z výšky rozdielu medzi jemu poskytnutou sumou úveru a sumou, ktorej zaplattenia sa od neho žalovaný domáhal. Poukázal na to, že aj po zaplattení sumy 198,- eur z výšky poskytnutého úveru žalovaný žiadal od neho doplatiť ešte sumu 198,- eur, ako je zrejmé z výzvy žalovaného zo dňa 18. 5. 2015 na čl. 12 spisu.

15. Súd vychádzajúc z tvrdení strán a výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu čo do základu aj výšky je plne dôvodná. Žalobcovi podľa názoru súdu vzniklo právo na primerané finančné zadosťučinenie ktoré bolo dôvodné priznať mu v celej požadovanej výške, a to z nasledujúcich dôvodov.

16. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Podľa názoru súdu žalobcovi právo na primerané finančné zadosťučinenie proti žalovanému z dôvodu splnenia všetkých zákonných podmienok v zmysle vyššie citovaného § 3 ods. 5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa vzniklo.

18. Predloženým rozsudkom Okresného súdu Kežmarok v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove žalobca preukázal, že v pôvodnom konaní vedenom na tunajšom súde pod spisovou značkou 4C/116/2015 úspešne uplatnil porušenie práva, preukázal v uvedenom konaní, že žalovaný, ktorý pripravil formulár úverovej zmluvy porušil povinnosti ustanovené mu zákonom o spotrebiteľských úveroch. Hoci žalobca v období od júna 2014 do novembra 2014 uhradil žalovanému celkovo 198,- eur (6 x 33,- eur), čím mu na istine bezúročného a bezpoplatkového úveru ostala neuhradená len suma 2,- eurá, žalovaný výzvou zo dňa 17. 8. 2015 označenou zároveň ako varovanie domáhal sa na ňom zaplatenia sumy 198,- eur a hrozil žalovanému vznikom ďalších trov vo výške 85,99 eur.

19. Teda nejednalo sa v danom prípade o situáciu, kedy by si žalovaný uplatňoval na žalobcovi pri v skutočnosti bezúročnom a bezpoplatkovom úvere nejakú primeranú odplatu, ale žalovaný napriek tomu, že mu pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru žiaden nárok na úroky a poplatky nevznikol, uplatňoval si na žalobcovi sumu, ktorá o takmer 100 % presahovala žalobcovi poskytnutú istinu úveru. Uvedené porušenie práva a povinností žalovaným vyplývajúcich z Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch a zákona o ochrane spotrebiteľa, navyše v takej výraznej intenzite a závažnosti súd s poukazom na § 3 ods. 5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa považuje za dôvod na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi, ktorý úspešnou obranou voči takýmto nedôvodným nárokom v pôvodnom konaní na súde úspešne uplatnil svoje práva.

20. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Tieto zákonom vyžadované osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dodržané neboli. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie takejto zmluvy nemôže zbaviť ani poukazom na princíp neznalosť zákona neospravedlňuje a uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch práve zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Ak žalovaný ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, v rozpore so zákonom nedodrží predpísané náležitosti zmluvy spôsobujúce, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť uzavretím zmluvy, v ktorej ako protiplnenie žiada takmer 100 % poskytnutej sumy a to bez toho aby boli dodržané úplne základné zákonom vyžadované náležitosti pre takú zmluvu a že by pre prípad, že sa tak stane, nebol s tým uzrozumený. Je úplne samozrejmé predpokladať dokonalú znalosť zákona o spotrebiteľských úveroch a náležitostí zmlúv o spotrebiteľských úveroch (ktoré sú v danom zákone úplne jasne a prehľadne uvedené) u žalovaného ako profesionála, subjektu, ktorý ich poskytuje dlhodobo a vo veľkom množstve.

21. Ak žalovaný bránil sa žalobcom uplatnenému nároku tým, že už samotný rozsudok Okresného súdu Kežmarok vo veci 4C/116/2015 má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie, tak s tým sa súd nestotožňuje. Mohlo by tomu tak byť v prípade že by sa jednalo o ojedinelý, výnimočný prípad na strane žalovaného. Súd sa však pri svojej činnosti už roky stretáva so spormi, kde žalovaný vystupuje či už v pozícii žalobcu, alebo žalovaného a stretol sa tak s množstvom žalovaným uzatváraných úverových zmlúv. Súdu tak z jeho činnosti, ale aj z veľkého množstva verejne dostupných súdnych rozhodnutí je známe, že nejde ani zďaleka o ojedinelý či výnimočný prípad porušenia zákonných náležitostí úverových zmlúv zo strany žalovaného, pričom je zrejmé, že ani doterajšie opakované súdne rozhodnutia v neprospech žalovaného nemali na neho preventívny a odradzujúci účinok. Len potvrdením toho je to, že súdna prax k obdobným praktikám žalovaného aktuálne sa už stavia tak, že v prípade uplatňovania nárokov spotrebiteľov proti nemu na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom preplatených bezúročných a bezpoplatkových úverov doslova hovorí o úmyselnom konaní, a to v súvislosti so zdôraznením potreby aplikácie 10-ročnej premlčacej doby vyplývajúcej z ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri absencii obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 8Co/139/2017 konanie žalovaného charakterizoval takto, cit.: „Žalovaný ako osoba podnikajúca na

finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V zmysle § 2 odsek 1 zákona č. 1/1993 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/1/>> o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/400/>> o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky). Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov... Odvolací súd konštatuje, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobkyni, a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. (Porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011 <<http://merit.slv.cz/7Co/84/2011>>, tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. 1. 2013, sp. zn. 2Co 9/2012 <<http://merit.slv.cz/2Co9/2012>>)

22. Obdobné hodnotenie konania žalovaného vyplýva napr. z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/10/2018 alebo 5Co/48/2018.

23. Je nemožné uveriť tvrdeniu žalovaného o dostatočnom preventívnom a odradzujúcom účinku už samotného rozsudku o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, keď žalovaný dokonca ešte aj vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že vo väčšine prípadov umožňuje spotrebiteľom sa oboznámiť so zmluvnými dojednaniami (viď strana 4 jeho vyjadrenia). Ak teda sám žalovaný v situácii, kedy právna úprava obligatórne ukladá a za úplne samozrejme považuje (§ 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka) nielen oboznámenie sa spotrebiteľa so zmluvnými dojednaniami, ale aj možnosť spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka) uvedie, že oboznámiť sa so zmluvnými dojednaniami umožňuje len vo väčšine (teda nie všetkých) prípadoch, potom nemožno pochybovať, že samotné určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z hľadiska účelu, podstaty a významu právnej úpravy v zákone o ochrane spotrebiteľa a v jeho § 3 ods. 5 nemôže byť postačujúce a že je plne namieste priznať žalobcovi proti žalovanému primerané finančné zadosťučinenie. Uvedené tvrdenie žalovaného zároveň vyvracia jeho vlastnú obranu spočívajúcu v poukaze na to, že žalobca s ním mal uzavrieť celkovo v rokoch 2003 až 2014 tri zmluvy o úvere, a že teda celkovo trikrát mal možnosť si preštudovať zmluvné podmienky.

24. Primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je čo do výšky zákonom nijako konkrétne stanovené, klasifikované, či limitované, nie sú naň žiadne tabuľky či osobitné kritériá, základným a určujúcim kritériom v zmysle zákona je jeho primeranosť, ktorú súd posudzuje podľa vlastnej úvahy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci. Pokiaľ ide o dôvodnosť poskytnutia tohto zadosťučinenia, bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, nakoľko postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Je pritom treba vychádzať z toho, že toto zadosťučinenie má niekoľko funkcií. Možno tak hovoriť o funkcii satisfakčnej, sankčnej, odradzujúcej, odmeňujúcej. Pri určení jeho výšky súd musí zohľadniť viaceré relevantné okolnosti, a to napríklad či nejde v prípade postupu a konania dodávateľa o recidívu, aká bola intenzita porušenia a dôsledky konania dodávateľa, ekonomický dopad nečestného konania dodávateľa na spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, či už napríklad nebolo poskytnuté zadosťučinenie spotrebiteľovi aj v inej podobe.

25. Úvaha zvolená žalobcom pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvodzujúca ho od sumy ktorú od neho žalovaný na základe zmluvy nedôvodne žiadal v tomto prípade má svoju logiku, opodstatnenie a zodpovedá preventívnej a odradzujúcej funkcii primeraného finančného zadosťučinenia. Odradiť dodávateľa od recidívy predsa môže práve jeho uvedomenie si, že čím vyššiu

sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať (tu to bolo takmer 100 % poskytnutej istiny úveru) tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť, preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby boli dodržiavané náležitosti zmlúv a aby sa žalovaný v budúcnosti nedomáhal na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške je práve v takom prípade naplnený.

26. Čo sa týka sankčnej a odradzujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia v danej výške, súd zohľadnil nielen už vyššie popísanú intenzitu zásahu a porušenia zo strany žalovaného ako dodávateľa, ale aj skutočnosť, že nejde o zďaleka prvý, či ojedinelý prípad, kedy si žalovaný pri bezúročnom úvere uplatňoval od spotrebiteľa nedôvodné nároky. Preto súd pri prisúdení primeraného finančného zadosťučinenia a určovaní jeho výšky vzal na zreteľ aj to, že toto zadosťučinenie je v zákone zakotvené aj preto, aby prostredníctvom jeho priznania spotrebiteľovi dodávateľ bol odradený od ďalších takýchto postupov. Ak žalovaný napriek tomu, že v množstve súdnych konaní boli vytknuté dané nedostatky úverových zmlúv a konštatovaná ich bezúročnosť a bezpoplatkovosť naďalej opätovne „skúša“ voči spotrebiteľom uplatnenie vysokých úrokov a poplatkov (čoho dôkazom je aj výzva žalovaného žalobcovi zo dňa 17. 8. 2015 veľavravne označená ako varovanie), je plne namieste sankcionovať a odradiť ho od ďalšej takej recidívy prostredníctvom priznania primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi ako spotrebiteľovi.

27. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochýb o tom, že požadovanie nedôvodných úrokov a poplatkov zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobca sa tu musel brániť nedôvodným nárokom, vyhľadať advokáta, ktorý ho v spore o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zastupoval, bol vystavený riziku absolútne neprimeraného peňažného plnenia keď pri jeho existujúcom záväzku z úveru na doplatenie sumy 2,- eurá od neho žalovaný žiadal zaplatiť mu až 198,- eur. Toto všetko súd zohľadnil pri svojom rozhodnutí.

28. K námietke žalovaného, že žalobca sám doposiaľ nesplatil ani len istinu úveru súd uvádza, že touto sa veľmi dôsledne a podrobne zaoberal, pričom dospel k záveru, že samotná skutočnosť neuhradenia istiny úveru spotrebiteľom nemôže tu byť dôvodom ani pre nepriznanie primeraného zadosťučinenia, ani pre jeho zníženie (tu napríklad o tie 2 žalobcom nevrátené eurá). Obrana žalovaného zrejme smeruje k novej obave, aby sa inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nestal prostriedkom, prostredníctvom ktorého by sa (v prípade úverových spotrebiteľských vzťahov) dlžník z úveru vyhýbal vráteniu samotnej istiny úveru tým, že by z dôvodu (povedzme nedodržania náležitostí zmluvy) žiadal najskôr on sám, pred splnením svojej povinnosti plnenie od dodávateľa titulom primeraného finančného zadosťučinenia vo výške, ktorá by mu v konečnom dôsledku (po započítaní) umožnila vyhnúť sa vráteniu samotnej istiny úveru. Inými slovami požičal by si napr. 200,-eur, následne domáhal by sa porušenia práva alebo povinnosti (ak by také bolo) a potom zadosťučinenia vo výške 200,- eur, po ktorom by ani istinu vrátiť nemusel.

29. Avšak treba si uvedomiť, že zjavným cieľom právnej úpravy inštitútu primeraného finančného zadosťučineniam je priniesť poctivosť, férovosť, transparentnosť a dodržiavanie práva do dodávateľsko - spotrebiteľských vzťahov. Dodávateľ ktorý nič neporuší, nemusí sa obávať, že by sa nedomohol toho, na čo má sám nárok, alebo žeby dokonca ešte musel plniť primerané finančné zadosťučinenie. Ak ale sám niečo poruší a vytvorí stav, že je daný základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie, tak potom obrana poukazom na porušenie povinnosti (aj dlžníka) je nielen alibistická, ale aj nerelevantná, lebo samotný nárok dodávateľa (tu nárok žalovaného na vrátenie sumy 2,- eur ako nesplatennej istiny úveru) nie je vyhovením žaloby o primerané finančné zadosťučinenie nijako dotknutý. Zásada je, že každý má vrátiť to, čo podľa práva dlží. Ak ale dodávateľ svojim konaním spôsobí stav, v dôsledku ktorého spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (a vznikne mu tak nárok na primerané finančné zadosťučinenie) sám sa stáva dlžníkom. Ide potom o samostatné, nijako nesúvisiace nároky (dodávateľa na plnenie zo zmluvy a spotrebiteľa na plnenie titulom primeraného zadosťučinenia). Súd nemôže sám urobiť ani započítanie týchto nárokov lebo to podľa § 580 Občianskeho zákonníka je viazané na prejav účastníka smerujúci k započítaniu. Môžu ho urobiť účastníci, tu strany sporu. Súd nemôže také započítanie urobiť aj preto, lebo tak ako je na spotrebiteľovi slobodne sa rozhodnúť či uplatní právo na primerané finančné zadosťučinenie (čo je vždy až druhá fáza jeho obrany) alebo sa uspokojí s tou prvou fázou, teda že na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom, takisto je na dodávateľovi, či vôbec a kedy

uplatní svoje nároky (čo má ďalšie dôsledky, povedzme možnosť námietky premlčania, ktoré súd svojim započítavaním by odňal zo sféry dispozície tých, ktorým patria, a to sú účastníci daných záväzkových vzťahov).

30. Preto súd má za to, že v situácii ako tu, kedy je úplné evidentné porušenie práv spotrebiteľa, a že sú splnené zákonné podmienky pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie, skutočnosť, že spotrebiteľ (tu žalobca) sám celú svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu nesplnil (tu nevrátil ešte dve eurá žalovanému) nebráni priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 196,- eur žalobcovi. Nárok žalovaného na vrátenie zvyšku istiny úveru nie je tým nijako dotknutý.

31. Súd v súvislosti s vyššie uvedeným záverom poukazuje napr. na aktuálne uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/185/2018 zo dňa 5. 3. 2019 kde pri totožnej obrane tu žalovaného v situácii, kedy žalobca - spotrebiteľ z celkového úveru 250,- eur zaplatil žalovanému len 82,- eur krajský súd uzavrel (viď bod 13 odôvodnenia), že „nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý na tom či k vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby súd priznal spotrebiteľke nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z. Preto odvolací súd konštatuje, že za daného stavu vzhľadom na závažné a viacnásobné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde sa priznanie finančného zadosťučinenia javí ako plne dôvodné.“

32. Uvedenú názorovú líniu Krajský súd v Prešove potvrdil aj vo veci 20Co/72/2018 kde sa tu žalovaný v odvolaní rovnako bránil poukazom na nesplnenie povinnosti spotrebiteľa ktorý z úveru 350,- eur vrátil len 280,- eur pričom krajský súd (viď bod 13 odôvodnenia) všetky námietky uvedené zo strany žalovaného v odvolaní (teda aj túto) označil za neopodstatnené.

33. Súd obranu žalovaného nepovažoval tu za dôvodnú. Súd legitímne využitie zákonného práva žalobcu proti žalovanému v žiadnom prípade nepovažuje za zjavné zneužitie práva, ako to tvrdil žalovaný. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v sume, ktorá je matematicky zhodná s tým, čo od neho žalovaný nedôvodne žiadal. Z tohto pohľadu súd vyhodnotil argument žalovaného o tom, že primeraným finančným zadosťučinením sa má kompenzovať nemateriálna ujma, ktorá vznikla, a nie ujma majetková. Nie je totiž vylúčené, aby výška nemateriálnej ujmy, ak jej mantinely nie sú zákonom stanovené, bola obdobná, zhodná, vyššia alebo nižšia ako ujma, ktorá oprávnenej osobe hrozila v majetkovej sfére.

34. Súd v danom prípade zvažil všetky okolnosti prejednávanej veci a dospel k názoru, že je potrebné žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Tým súd odpovedal aj na tvrdenie žalovaného o tom, že pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné zohľadniť závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Súd toto všetko zvažil, ako vyplýva z predošlých častí tohto odôvodnenia.

35. Žalovaný uplatnil aj námietku o tom, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy len v prípadoch, ak porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Podľa názoru súdu pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv vyslovením či už bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru alebo určením neprijateľnej zmluvnej podmienky ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom.

36. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca mal v spore plný úspech, preto podľa § 255 ods. 1 CSP mu patrí plná náhrada trov konania. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodol v druhom výroku tohto rozsudku tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením súd v súlade s § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobcu od tejto povinnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.